

ความสำคัญของโครงการ

วิชาโครงการมีวัตถุประสงค์หลายประการ เช่น ต้องการให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานที่จำเป็นเกี่ยวกับความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน สามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามก ะบวนการ ประหยัด ปลอดภัย และได้ประโยชน์ โดยรู้จักวิเคราะห์และวางแผนการทำงาน สามารถปรับปรุงและพัฒนางาน มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล รักการทำงาน ซึ่งเป็นรากฐานของการดำรงชีวิต สามารถพึ่งพาตนเองได้ รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ตลอดจนนักเรียน จะได้ศึกษาถึงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับโครงการ และฝึกปฏิบัติจริง โดยที่นักเรียนมีสิทธิและเสรีภาพเต็มที่ในการตัดสินใจเลือกโครงการตามความถนัด และความสนใจของตนเอง

ซึ่งความสำคัญของวิชาโครงการสรุปได้ดังนี้

1. เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รวมทั้งศึกษาต่อในสาขาที่ตนเองมี ความถนัด หรือมีความสนใจ
2. สร้างประสบการณ์ทางอาชีพ โดยการปฏิบัติจริงในทุกขั้นตอน
3. รู้จักคิด วิเคราะห์ วางแผน และลงมือปฏิบัติ ตลอดจนปรับปรุงผลงานให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น นั่นคือนักเรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
4. เกิดความสัมพันธ์อันดีในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น
5. เกิดความภาคภูมิใจในผลงานของตนเอง

ประเภทของโครงการ

1. ประเภทพัฒนาผลงาน
2. ประเภทศึกษาค้นคว้าทดลอง
3. ประเภทสร้างสิ่งประดิษฐ์
4. ประเภทสำรวจข้อมูล

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประเภทพัฒนาผลงาน

เป็นโครงการที่ได้ศึกษาเนื้อหาทางวิชาการ หรืองานอาชีพแล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักวิชาที่ได้ศึกษา เช่น นักเรียนศึกษาเรื่องพืชสมุนไพร ก็อาจทำโครงการการทำผลิตภัณฑ์จากพืชสมุนไพร เช่น การทำแชมพู ครีมนวดผม น้ำยาล้างจาน เป็นต้น

2. ประเภทศึกษาค้นคว้าทดลอง

เป็นโครงการที่นักเรียนต้องศึกษา ค้นคว้า เพื่อยืนยันทฤษฎีที่ได้ศึกษามาแล้ว หรือต้องการทราบแนวทางเพิ่มคุณค่าหรือประโยชน์ที่ได้รับให้มากขึ้น เช่น ทดลองการทำแชมพูจากพืชสมุนไพรต่างๆ แล้วทดสอบหาข้อดีข้อเสียจากสมุนไพรชนิดต่างๆ นั้น

3. ประเภทสร้างสิ่งประดิษฐ์

เป็นโครงการที่เกิดขึ้นหลังจากได้ศึกษาทางทฤษฎีมาแล้ว แล้วนำมาประดิษฐ์เป็นผลงาน เช่น การประดิษฐ์กล่องอเนกประสงค์จากกระดาษเหลือใช้ การประดิษฐ์ดอกไม้ต่างๆ จากเยื่อไม้ เป็นต้น

4. ประเภทสำรวจข้อมูล

เป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับการหาข้อมูล เพื่อนำข้อมูลมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาปรับปรุงผลงานให้มีคุณภาพดี และทันสมัยยิ่งขึ้น เช่น การสำรวจความต้องการของผู้เรียนวิชาโครงการ การสำรวจแหล่งความรู้ในท้องถิ่น เป็นต้น

การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลก่อนการตัดสินใจเลือกโครงการ

1. การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง

ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับตนเองมีหลายประการ เช่น สถิติปัญญาความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ทักษะ และความพร้อม ในวิชาการงานและอาชีพรวมทั้งวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะวิชาโครงการที่คิดจะเลือก ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้ทำโครงการได้สะดวกรวดเร็วคล่องแคล่ว มองเห็นช่องทางที่จะพัฒนาหรือปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้จะต้องจะสำรวจตัวเองในแง่บุคลิกภาพหรือทัศนคติด้วยว่ามีความมานะอดทน ขยัน ละเอียด รอบคอบมีความรักงาน มีความศรัทธามีความจริงใจ มากน้อยเพียงใดที่จะทำให้โครงการที่เลือกนี้ด้วย

2. การสำรวจวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อม

ข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับสังคมและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ได้แก่สิ่งต่างๆ ที่มีส่วนผลักดันให้โครงการสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี เช่น ความเห็นชอบของคนในครอบครัวของครูอาจารย์ที่ปรึกษา ของเพื่อนนักเรียนร่วมงาน ในกรณีที่ทำงานเป็นกลุ่ม ตลาดและควา ต้องการของคนในท้องถิ่น แหล่งความรู้หรือแหล่งวิทยาการที่จะศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม แหล่งจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่จะใช้ปฏิบัติงานโครงการสภาพของภูมิประเทศและภูมิอากาศในท้องถิ่น สาธารณูปโภคที่เอื้ออำนวยในการเดินทางและการขนส่ง เช่น ถนนหนทางและยานพาหนะต่างๆ เป็นต้น ซึ่งนักเรียนควรจะสำรวจวิเคราะห์ดูว่ามีสิ่งต่างๆ ดังกล่าวนี้เพียงพอหรือไม่ที่จะส่งเสริมโครงการของเราดำเนินต่อไปได้

3. การสำรวจและวิเคราะห์ ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการ

ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการมีส่วนส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดแนวคิด และประสบการณ์อย่างหลากหลาย ซึ่งสามารถสำรวจและศึกษาข้อมูลเหล่านี้ได้จากแหล่งต่างมากมาย เช่น จากการเยี่ยมชมแหล่งวิชาชีพต่างๆ เช่น ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ สวนผัก สวนผลไม้ สวนไม้ดอกไม้ประดับ สถานีวิจัยทางการเกษตรสถานีทดลองพืชไร่พืชสวน ศูนย์ธุรกิจการค้าต่างๆ โรงงานอุตสาหกรรม ศูนย์ศิลปะอาชีพ บริษัท ห้างร้านต่างๆ นอกจากนี้ ข้อมูลอาจหาได้จากการบรรยายหรืออภิปรายจากที่ประชุมสัมมนา การฟังรายการวิทยุโทรทัศน์ การศึกษาผลงานของผู้อื่นที่ได้ทำไว้แล้วการสนทนากับเพื่อนหรือครูอาจารย์ หรือจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการอาชีพต่างๆ ในท้องถิ่น การเข้าชมนิทรรศการที่หน่วยงานต่าๆ จัดขึ้นการสังเกตสิ่งๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน และการพิจารณางานอดิเรกต่างๆ ที่นักเรียนทำอยู่หรือที่คนอื่นทำ ทำอย่างได้ผล เหล่านี้เป็นต้น

การเขียนโครงการ

รายละเอียดมีดังนี้

1. ชื่อโครงการ

กำหนดชื่อโครงการที่จะปฏิบัติให้ชัดเจน สั้น กะทัดรัด สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ผู้จัดทำโครงการ

เขียนชื่อผู้เรียนที่ทำโครงการ ถ้าทำเป็นกลุ่มให้ระบุชื่อทุกคน พร้อมระบุชั้น และเลขที่

3. ชื่อครูที่ปรึกษา

ระบุชื่อครูที่ปรึกษา หรือครูที่ให้คำแนะนำ อาจจะเป็นครูประจำรายวิชานี้ หรือครูอื่นๆ ได้

4. ความสำคัญของโครงการ หรือหลักการและเหตุผล

เขียนคำอธิบายเกี่ยวกับหลักการ ความจำเป็น เหตุผล คุณค่า หรือความสำคัญที่ต้องทำโครงการนี้ขึ้นมา ถ้ามีข้อมูลหรือทฤษฎีอื่นๆ มาสนับสนุน จะทำให้โครงการนี้มีความสำคัญยิ่งขึ้น

5. วัตถุประสงค์

กำหนดเป็นหัวข้อสำคัญ ๆ ว่าในการจัดทำโครงการนั้นต้องการให้เกิดผลอะไร เป็นชิ้นงานอะไร มีปริมาณเท่าใด หรือเพื่อให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพประสิทธิผลอย่างไร เพื่อให้ประโยชน์แก่ใคร เหล่านี้ เป็นต้น

6. เป้าหมาย

6.1 เป้าหมายเชิงคุณภาพ ระบุว่าปฏิบัติแล้วมีคุณภาพอย่างไร

6.2 เป้าหมายเชิงปริมาณ ระบุเป็นตัวเลขว่าปฏิบัติแล้วได้เท่าใด

7. ระยะเวลาดำเนินการ

ระบุเวลาในการปฏิบัติงานตั้งแต่เริ่มต้น – สิ้นสุดโครงการ

8. งบประมาณ

ระบุตัวเงินทั้งหมดที่ใช้ในโครงการ

9. วิธีดำเนินการ ใช้ระบบ PDCA

P = plan วางแผนการปฏิบัติงาน

D = do ปฏิบัติงาน

C = check ตรวจสอบ

A = act นำผลการตรวจสอบแก้ไขมาปฏิบัติอีกครั้ง

ระบุขั้นตอนในการดำเนินการตั้งแต่ต้นจนจบตามลำดับว่าจะทำอะไร จะศึกษาเรื่องใด อย่างไร

มีใครรับผิดชอบ กำหนดระยะเวลาการดำเนินการ งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้มีอะไรบ้าง

10. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ระบุความคาดหวังไว้ว่าจะเกิดอะไรขึ้น อย่างไร คุณภาพ และปริมาณมากน้อยเพียงใดในด้านความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ รายได้ หรือผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำโครงการ โดยต้องสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้
